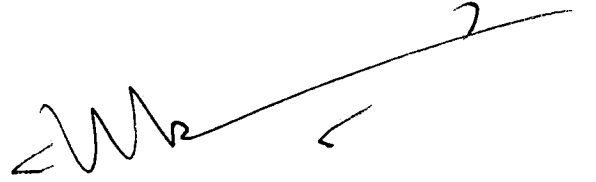

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı maddeleri gereğince **Millî Savunma Bakanı Yaşar GÜLER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
Grup Başkanvekili

24 Aralık 2024 tarihinde Balıkesir'in Karesi ilçesine bağlı Kavaklı mahallesindeki ZSR Patlayıcı San. A.Ş.'ye ait bir fabrikada patlama olmuş ve bu patlamada 11 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Fabrikanın toplam alanı 484 bin kapalı alanı ise 50 bin metrekaredir. 15 üretim tesisi ve 6 deposu olan fabrikanın 608 çalışanı vardır ve tüm alanlar 409 adet kamera ile 7/24 izlenmektedir. Söz konusu fabrikada yaşanan bu elim olayın bir daha tekerrür etmemesi için başta iş güvenliği olmak üzere sürece dair tüm ihmallerin ve yetersizliklerin ayrıntılarıyla ortaya çıkartılması ve sorumlulara hesap sorulması hayati önemi haizdir.

Bu itibarla aşağıdaki soruların cevaplanması önemlidir.

- 1- Söz konusu fabrikanın 2002 yılında kurulduğu bilgisi doğru mudur?
- 2- Bu fabrikaya sahibinin terör örgütüyle iltisaklı olduğu gerekçesiyle 2016 yılında kayyum atandığı bilgisi doğru mudur?
- 3- İşletme sahibinin yargılaması devam ederken fabrikanın 2017 yılında hülle yoluyla bir firmaya satıldığı bilgisi doğru mudur?
- 4- Söz konusu fabrikanın daha sonra ZSR firmasına satıldığı bilgisi doğru mudur?
- 5- Fabrikanın ilk sahibinin yargılamasını beraatla sonuçlanmış ve Yargıtay tarafından onanmıştır. Buna rağmen bir önceki satışın hülle yoluyla yapılmış olmasından dolayı ilk sahibine iadesinin yapılamadığı bilgisi doğru mudur?
- 6- Hali hazırda fabrikaya Michal Strnad isimli uluslararası silah tacirinin %49 oranda ortak olduğu ve bu fabrikanın ürünlerini dünya piyasalarına pazarladığı doğru mudur?
- 7- Michal Strnad'ın son dönemlerde söz konusu fabrikada üretilen ürün çeşitliliğinin artırılması ve yüksek miktarda üretim yapılması konusunda taleplerinin olduğu bilgisi doğru mudur?

- 8- Fabrikada daha önceden üretilen 9 mm mermi kapsülleri yanı sıra son dönemde 5,56 mm ve 7,62 mm mermilerin de üretilmeye başlandığı bilgisi doğru mudur?
- 9- 5,6 mm ve 7,62 mm tipi mermilerin özellikle NATO ülkeleri tarafından kullanılan M16 ve M4 Karabina, AK-47 (Kalaşnikof), İsrail yapımı TAR-21 silahlarında ve farklı türlerde makineli tüfeklerde kullanıldığı bilgisi doğru mudur?
- 10- Söz konusu fabrikada son dönemde artan miktar ve çeşitlilik taleplerine karşı fabrikada vardiyaların artırıldığı bilgisi doğru mudur?
- 11- Artan talebi karşılamak için patlamanın yaşandığı bölümde ayrı bir hattın (üretim bandı) faaliyete alındığı ve bu bandın lisansı olmayan bir firma tarafından yapıldığı doğru mudur? Söz konusu hattı üreten firmanın adı nedir? Bu konuda bir soruşturma yapılmış mıdır?
- 12- Patlamanın olduğu üniteye daha önceden bir gaz kaçağının olduğu ancak sistemin değiştirilmeden tamir edildiği bilgisi doğru mudur?
- 13- Kaza alanında son görüntülerin sabah saat 8:27'de alındığı bunun öncesinde ise bir elektrik kesintisi olduğu bilgisi doğru mudur?
- 14- Olay mahallinde ambalajlamanın yapıldığı bölgede elektrikli çaydanlıkların (kettle) bulunduğu ve olayın gerçekleştiği gün bunların kullanıldığı bilgisi doğru mudur?
- 15- Kazanın olduğu yer bir boxer kapsül ünitesidir ve burada ateşli silah mermilerinin dip kısmındaki ateşleme mekanizmasına primer patlayıcı yerleştirilmektedir. Söz konusu patlayıcının adı Kurşun Stifnat'tır ve son derece güçlü bir patlayıcıdır. Bu nedenle boxer kapsül ünitesine az miktarda getirildiği ifade edilmektedir. Patlamanın yaşandığı gün boxer ünitesine ne kadar Kurşun Stifnat getirilmiştir?
- 16- Kurşun Stifnat toz halinde havaya kolayca karışabilir ve havadaki partiküller küçük bir kıvılcımla bile büyük bir patlamaya yol açabilir. Bu nedenle ortamdaki bağıl nem oranının %40 ile 60 arasında olması gerekmektedir. Fabrikada nem oranlarının rutin kontrolleri yapılmış mıdır? Bunlar raporlanmış mıdır? Olay mahallindeki nemlendirme cihazları yeterli midir? Bunların araştırması detaylı biçimde yapılmış mıdır?
- 17- Zemin döşemesi çalışanların giysileri ve ayakkabıları antistatik özellikte midir? Bunlara dair inceleme yapıp raporlanmış mıdır?
- 18- Patlamanın yaşandığı gün ilk saatlerde hayatını kaybedenlerin sayısı 13 olarak açıklanmıştır. Daha sonra bu sayı 12 ardından da 11 olarak açıklanmıştır. Yetkililerin aynı gün verdiği beyanatta kart basma sisteminin elektrikle çalıştığı ve elektrik kesintisi nedeniyle bilgilere ulaşılmadığı ifade edilmiştir. Böyle bir üniteye kart basma sisteminin ve bilgilerinin ayrı ve güvenli bir yerde saklanmamış olması ve sistemin kesintisiz güç kaynağı ile desteklenmemiş olmasının gerekçeleri nelerdir?
- 19- Yöre halkından elde edilen bilgilere göre geçtiğimiz günlerde fabrikanın yakınındaki bir tepede hayatını kaybeden bir vatandaşımızın bir kolunun bulunduğu yine fabrika içerisinde bir başka mahalde hayatını kaybeden bir başka vatandaşımızın kopan bacağının bulunduğu bilgisi tarafımıza intikal etmiştir. Bu bilgidен hareketle arama kurtarma çalışmalarının ve soruşturmanın son derece yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Bunun gerekçesi nedir? Bu konuda ihmali olanlarla ilgili işlem yapılacaktır mıdır?
- 20- Patlamanın yaşandığı üniteye ve diğer bölümlerdeki tüm ekipmanların tamamının gerektiği gibi topraklanmış olup olmadığı incelenmiş midir?
- 21- Patlamanın gerçekleştiği bölümde ayrı bir ambalajlama alanının olduğu ve bu alana 2025 yılında fabrikada kullanılması planlanan 32 varil tinerin depolandığı bilgisi doğru mudur?

- 22- Patlamada hayatını kaybeden Özlem Özçakır'ın söz konusu tinerin bu mahalde bulunmaması gerektiği konusunda fabrika yönetimine uyarı maksatlı e-postalar gönderdiği ve bu e-postaların soruşturma esnasında fabrika yetkilileri tarafından silindiği iddiası doğru mudur?
- 23- Patlamanın alınan son kamera görüntüsünden hareketle sabah 8:27'de olduğu bilinmektedir. Bunun hemen öncesinde bahse konu tinerlerin alev aldığı ve işçilerin alevi söndürmek için çaba harcadığı bilgileri doğru mudur? Bunun kamera görüntüleri temin edilmiş midir ve dosyaya eklenmiş midir?
- 24- Fabrikaya gelen talep üzerine ürün miktarlarındaki artış ve çeşitlilik incelenmiş midir? Bununla ilgili ihracatın hangi şirketler üzerinden hangi üçüncü ülkeye ve hangi hedef ülkeye gönderildiği araştırılmış mıdır?
- 25- Artan talep nedeniyle üretilen mermilerin (bitmiş ürünlerin) ana depoya nakledilmeden direkt olarak imalat ünitesinden çıkartıldığı bilgisi doğru mudur?
- 26- Patlamanın yaşandığı gün 41 palet bitmiş ürünün olay mahallinde bulunduğu bilgisi doğru mudur?
- 27- Alev alan tiner varillerinden sıçrayan ateşin 41 palet bitmiş ürüne ulaştığı ve bunlardan 9 paletin olay esnasında patladığı bilgisi doğru mudur? Kalan 32 palet ürünün olay mahallinden çıkartılarak fabrikanın atık sahasına taşındığı bilgisi doğru mudur? Bu 32 paletin akıbeti nedir?
- 28- Benzer üretimleri yapan ve aynı yöntemlerle çalışan diğer fabrikalarda (Balıkesir'de 3 fabrika) daha yoğun ve olması gerektiği gibi denetimlere tabi tutulacak mıdır?
- 29- Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın yakınlarına fabrika sahiplerinin para ve ev vadederek ya da vererek kazaya dair konuşmamaları konusunda telkinde bulundukları iddiaları doğru mudur?
- 30- Türkiye genelinde savunma sanayii alanında çalışan üretim yapan fabrikalarda böylesi vahim olayların bir daha yaşanmaması için ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?